

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 7. februārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Jautrīte Briede, tiesneši Veronika Krūmiņa un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 12/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 943 “Ārstniecības personu sertifikācijas kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 943) 79.4., 80.1. apakšpunktu un 86. punktu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pantam, 92. panta pirmajam un otrajam teikumam un 102. pantam, Ārstniecības likuma 29. panta pirmās daļas otrajam teikumam (redakcijā, kas bija spēkā no 2000. gada 28. jūnija līdz 2024. gada 2. janvārim) un Administratīvā procesa likuma 1. panta trešās daļas trešajam teikumam un spēkā neesošu no [datums].

2. Noteikumi Nr. 943 ir zaudējuši spēku 2024. gada 21. jūnijā.

Noteikumu Nr. 943 79.4. apakšpunkts noteica, ka sertifikācijas padome anulē ārstniecības personas sertifikātu, ja sertifikācijas institūcijai ir kļuvis zināms, ka ārstniecības persona profesionālajā darbībā ir būtiski pārkāpusi profesionālo darbību reglamentējošos normatīvos aktus un ētikas normas.

Noteikumu Nr. 943 80.1. apakšpunkts noteica, ka, izskatot šo noteikumu 79.4. apakšpunktā minēto gadījumu, lēmumu ārstniecības personas profesionālās darbības izvērtēšanas ietvaros pieņem Latvijas Ārstu biedrības Sertifikācijas padome pēc Latvijas Ārstu biedrības Aroda tiesas vai Ētikas komisijas priekšlikuma.

Noteikumu Nr. 943 86. punkts noteica, ka sertifikācijas padomes lēmumu par sertifikāta piešķiršanu, par atteikumu piešķirt sertifikātu, par ārstniecības personas resertifikāciju vai par atteikumu veikt resertifikāciju, par izsniegtā sertifikāta darbības apturēšanu vai tā anulēšanu, kā arī sertifikācijas padomes lēmumu par profesionālās kvalifikācijas neformālā tālākizglītības pasākuma apstiprinājumu vai par atteikumu apstiprināt profesionālās kvalifikācijas neformālo tālākizglītības pasākumu var apstrīdēt Veselības ministrijā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš sniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Pieteikumā ir apstrīdēta Ministru kabineta noteikumu

atbilstība Satversmei, Ārstniecības likumam un Administratīvā procesa likumam. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts noteic pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Jāpastāv tiešai saiknei starp personas pamattiesību aizskārumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punkts*).

6.1. Ar Latvijas Ārstu biedrības (turpmāk – Ārstu biedrība) Aroda tiesas [datums] lēmumu Pieteikuma iesniedzējs atzīts par vainīgu aroda pārkāpuma izdarīšanā un viņam izteikts rājiens, kura darbības termiņš ir viens gads no šā lēmuma pieņemšanas dienas. Aroda tiesas lēmumu Pieteikuma iesniedzējs apstrīdēja Veselības ministrijā, kura sniedza atbildi, ka ārstniecības personas profesionālās darbības izvērtēšanas Aroda tiesā uzraudzība un kontrole nav Veselības ministrijas kompetencē. Pieteikuma iesniedzējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Aroda tiesas lēmuma atcelšanu. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša [datums] lēmumu pieteikumu atteikts pieņemt, jo lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Proti, Ārstu biedrība ir privāto tiesību

juridiskā persona un tās Aroda tiesai nav deleģētas valsts pārvaldes funkcijas. Administratīvā procesa kārtībā būtu izskatāms tikai kāds no Noteikumu Nr. 943 86. punktā uzskaitītajiem Ārstu biedrības Sertifikācijas padomes lēmumiem. Savukārt ar Senāta [datums] lēmumu atteikts izskatīt Pieteikuma iesniedzēja blakus sūdzību par minēto Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu.

6.2. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas aizskar viņam no Satversmes 64. panta, 92. panta pirmā un otrā teikuma un 102. panta izrietošās pamattiesības, kā arī tās ir pretrunā Ārstniecības likuma 29. panta pirmās daļas otrajam teikumam (redakcijā, kas bija spēkā no 2000. gada 28. jūnija līdz 2024. gada 2. janvārim) un Administratīvā procesa likuma 1. panta trešās daļas trešajam teikumam. No pieteikuma ir secināms, ka Pieteikuma iesniedzējs savu pamattiesību aizskārumu saista ar to, ka Ārstu biedrības Aroda tiesas [datums] lēmums, ar kuru viņš atzīts par vainīgu aroda pārkāpuma izdarīšanā un viņam izteikts rājiens, nav apstrīdams un pārsūdzams administratīvā procesa kārtībā. Pieteikumā ir pausts viedoklis par to, ka Aroda tiesas lēmums ir pieņemts publisko tiesību jomā un ārstniecības personas ir biedrībai īpaši pakļautās personas. Pieteikuma iesniedzēja ieskatā ar Aroda tiesas lēmumu viņam piemērots disciplinārsods.

Ne Ārstniecības likumā, ne citās tiesību normās nav paredzētas tiesības Aroda tiesai disciplināri sodīt ārstniecības personas. Pieteikuma iesniedzējs arī norāda, ka Aroda tiesas pieņemtie lēmumi nerada tiesiskas sekas. Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis, kādas tiesiskas sekas viņam rada Aroda tiesas [datums] lēmums un kādas tiesības vai likumiskās intereses konkrētajā gadījumā prasa aizsargāt pieteikumā norādītās augstāka juridiskā spēka tiesību normas.

Turklāt Noteikumu Nr. 943 79.4. un 80.1. apakšpunkts attiecas uz ārstniecības personas sertifikāta anulēšanu. Pieteikuma iesniedzējam ārstniecības personas sertifikāts nav ticis anulēts. Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kā tieši Noteikumu Nr. 943 79.4. un 80.1. apakšpunkts rada Pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskārumu.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis, ka apstrīdēto normu neatbilstība pieteikumā norādītājām augstāka juridiska spēka tiesību normām rada viņam pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 12/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Jautrīte Briede